

גנזי המלך

קובץ שבועי בעניני יהדות מהוצאת **ארבע כנפות**

129

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6762226 מופץ בכל הארץ ב-90,000 עותקים

"וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי הָעֶבֶד אוֹלֵי לֹא תֵאבְּהָהּ הָאִשָּׁה לְלַכְתָּ אַחֲרַי"

מה עדיף? מושל ביצרו, או חסיד? מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

עריות ושפיכות דמים.

אבל בנוגע לחיובי התורה של מצוות הלבבות, הוא מביט כעל מדת חסידות והפרזה יתירה ואינו משים לבו ואינו מפנה דעתו לזה כלל ומשולל ממנו אף ההשגה וההכנה בענינים אלו.

וזה החסרון מצד שיקול דעתו, שבזה הוא, כמו המאזנים המיועדים רק לשיקול אבנים וברזל. ואילו בענינים אלו, צריך להיות שיקול דעתו כמו המאזנים של הרוקח, אשר שוקל הכל בדיוקנות ולא יחטיא השערה.

והתנאי השני: שגם המאזנים שהם לצורך הרפואה, צריכים שיהיה המחט האמצעי בלי שום הכרעה לאחד משני הצדדים, אלא מדויק היטב בשוה כחוט השערה. כן יארע, אצל האדם אשר יש לו הכרה גדולה והרגשה רחבה בכל עניני בירור המדות, אלא, שהחסרון אצלו הוא מצד הנגיעה, מפני שיש לו הכרעה לאחד הצדדים. ולכן, תוצאת המאזנים שלו, היא שקר ובלתי מדויקת.

ועל התנאי השני: שצריך שיהיה המחט מדויק בלי שום הכרעה, העירו חז"ל: **"כְּנֶעֱן בְּיָדוֹ מֵאֲזֵנֵי מְרֻמָּה" - שהיה יושב ושוקל אם בתו ראויה, או אינה ראויה. "לְעֵשֶׂק אֶהָב" (הושע יב) 'לעשוק אהובו של עולם - זה יצחק'.**

הן אמת, אשר מצד מעלתו הגדולה היתה בתו ראויה ליצחק. והראיה, כי אחר שהרגיש את הנגיעה שלו, הלך עד הקצה האחרון, כדי להשיג אשה אחרת ליצחק. והיתה בזה מדה רבה של חסידות, אלא,

"וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי הָעֶבֶד אוֹלֵי לֹא תֵאבְּהָהּ הָאִשָּׁה לְלַכְתָּ אַחֲרַי אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת הַהֶשֶׁב אֲשִׁיב אֶת בְּנִךְ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִצְאָתָּ מִשָּׁם" (בראשית כד).

מצינו בחובת הלבבות: שחכם אחד אמר: "למדתי לברר מעשי, חמש ועשרים שנה".

אם נסתכל בשיקול הדעת הרגילה אצל האדם, נמצא כי יש בו שני מיני שיקולים אשר אינם יוצאים מידי טעות: לפעמים, מפני שחסר לו ההכרה הברורה. ולפעמים, מפני שיש לו נגיעה. והדמיון בזה למשקלות העשויים לצורך שמוש האדם בעניני החומריים: יש מאזנים לשקילת ספינה גדולה. ויש מאזנים אשר ישקלו ברזל, ויש מאזנים לשקילת תבן ויש לתבואה. וכל אשר יהיה הדבר

האדם וצריך שיקח האדם מן התורה על פי מדה ומשקל, שכן נמסרה לו התורה כולה לשיקול דעתו.

ולכן, כמו במילי דעלמא, יש שני תנאים בדבר: אחד שיהיו המאזנים מתאימים לנשקל. ועוד, שבמאזנים גופא, יהיה המחט מדויק היטב בלי הכרעה לאחד הצדדים.

כן נצרכים לשיקול דעתו של האדם שני תנאים אלו: האחד: שתהיה לו הכרה אמיתית ומושג ברור בחיוב שלמות האדם במדות הדעות ולא יביט על השגת השלמות בשאלה של, מה זאת? מאחר שאינו יכול לתפוס במחו אלא רק את חיוב הזהירות מהדברים החמורים ביותר כמו: עבודה זרה גלוי

הנמדד יותר דק יהיו גם המאזנים יותר מדויקים, עד שאם תשקול זהב, אז יהיו המאזנים דקים ומדויקים מאד. וכן מאזנים לשקילת רפואות, לפי שמשקל הרפואות צריך להיות מדויק, לכן גם המאזנים יהיו בדקות להשוותם על חוט השערה. וזה פשוט אם יקח אדם זהב, או רפואות וישקול על המאזנים העשויים לשיקול אבנים לשחוק יחשב, מפני שהמאזנים הגסים אינם ראויים לשיקול דברים יקרי ערך ואם יארע אשר במאזנים עצמם אין הכפות של המאזנים שוים והמחט האמצעי אינו עומד שוה אלא, יש לו הכרעה לצד אחד, אזי לא יהיה המשקל אמת.

וכן הוא בנוגע למדות האדם, כי התורה כולה, היא רפואה לחולי נפשו של

במעשה, אמנם קשה מאד שיקלע האדם הזה בשכלו אל נקודת האמת, מבלי נטיה לשום צד, הן לטוב, הן למוטב. וא"כ, אי אפשר שיסמוך על שכלו ודעתו כלל.

וע"כ, אליעזר אף כי במעשה, כבש בשלמות את נגיעתו, על צד המעלה היתירה, בתכלית קצה מדותיו ולא הניח שום מקום ליצר הרע לשלוט על מעשיו, עד שאמרו ז"ל: 'אמר רבי אחא: יפה שיחתן של עבדי אבות לפני המקום, מתורתן של בנים' 'שהרי פרשה של אליעזר כפולה בתורה והרבה גופי תורה, לא נתנו, אלא ברמזיה' (רש"י בראשית כד מב)

בכל זאת, שיקול דעתו לא היה נקי לגמרי כיאות עד שאמרו רז"ל: 'כַּנְעַן בְּיָדוֹ מֵאֲזַנֵי מִרְמָה' זה אליעזר, שיושב ושוקל, אם בתו ראויה, או אינה ראויה' (ב"ר נט).

ובמקום שהיה אצל אברהם אבינו ע"ה בתור ודאות והחלטה כי: 'בני ברוך ואתה ארור! ואין ארור, מתדבק בברוך', (רש"י בראשית כד לט) היה זה אצל אליעזר, רק בתור ספק, אם אינה ראויה וכבר פעלה הנגיעה אצלו בעזרת החשבונות הרבים והנעלים שהיו יכולים להמצא בענין כזה, להשפיע על שכלו גם כן, 'אם בתו ראויה?'

ואילו היה לבו חלל בקרבו ולא היה רצונו מטהו להניח שום ספק בשיקול דעתו, אז היה גם הוא רואה בהכרה ברורה ומוחלטת שאינה ראויה. ויתכן שבזה עצמו, היה יוצא מכלל 'ארור' לכלל 'ברוך' והיתה 'בתו ראויה' באמת. וכמו שהיה אח"כ, שלאחר שגמר את שליחותו על צד השלמות, נכנס לכלל 'ברוך', כמו שדרשו על הפסוק: 'בוא ברוך ה' ' (בראשית כד).

להבחין בין ארור לברוך

ואולי היתה זאת תשובת אברהם אבינו ע"ה אליו: 'אתה ארור!' כך האשם! כי מה שהינך יושב ושוקל, זה גרם לך שעדין לא יצאת מכלל 'ארור' ובוזה

"מי בכס ירא ה' " - זה אליעזר. "שמע בקול עבדו" - בקול אברהם, שהיה עבד להקב"ה. "אשר הלך חשכים" - זה אליעזר, בשעה שהלך להביא את רבקה. "ויבטח בשם ה' " - זה אליעזר "ויאמר.. הקרה נא לפני היום" (מ"ר בראשית פרשה ס פסקה א).

ויש להבין למה קראו עליו: "אשר הלך חשכים"? וכי מה ענין חשיכה זו?

עוד אמרו: 'ארבעה פתחו בנדרים, שלשה שאלו שלא כהוגן והשיבם הקב"ה כהוגן. ואחד שאל שלא כהוגן והשיבו המקום שלא כהוגן. ואלו הן: אליעזר עבד אברהם ושואל ויפתח וכלב. אליעזר שאל שלא כהוגן שנאמר: "והיה הנער אשר אמר אליה הטי נא כהך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אתה הכחת לעבדך ליצחק.." (בראשית כד) אמר לו הקב"ה: אלו יצתה שפחה כנענית, היית אומר: "אתה הכחת לעבדך ליצחק"? ועשה לו הקב"ה וזימן לו את רבקה' (מדרש רבה ויקרא לו ד).

ומדוע באמת שאל אליעזר שלא כהוגן? ולמה השיבו לטובה, להזמין לו כהוגן?

אמנם אליעזר היה רם במעלתו מאד. עד שאמרו: 'ואברקהם זקן בא פימם וה' ברח את אברקהם בכל' (בראשית כד) 'שהשליטו ביצרו, ויארם אברקהם אל עבדו זקן ביתו המשל בכל אשר לו'... (בראשית כד) שהיה שליט ביצרו כמותו'.

וכבר הרחיב מרן הגר"ס זצ"ל: לבאר כי באיכות, גדולה מעלת אברהם אבינו ע"ה, יותר מאליעזר.

כי מדרגת אליעזר היתה בבחינת: 'גבור הכובש את יצרו' בכבישת המדות.

לא כן, אברהם אבינו ע"ה, שליטתו היתה בבחינת תיקון היצר, שזה תיקון המדות לבל יתאוה לרע כלל.

וזה על פי המבואר בהרמב"ם, שיש שתי מדרגות: מושל ביצרו הוא, אשר נפשו מתאוה לרע, אך כובש את תאוותו. וחסיד הוא, המתאוה ונכסף, אך ורק לטוב.

ידוע: כי ישורת השכל אי אפשר שתמצא באדם רק על ידי תיקון המדות, שאז השכל מובדל מן הטבע והמדות, שדרכם להטיל ארס בשכל האדם, אך על ידי כבישת המדות, אחרי שהטבע והמדות מתעוררים בו, אף שהינם כבושים במאסר שכלו, ולא יראו פעולותיהם על האברים

לכתחילה היה שוגג בנגיעה זו ושכח כי מצד שהוא עבד, לא יכול להיות דבר זה. וזה מה שאמר המדרש: 'כַּנְעַן בְּיָדוֹ מֵאֲזַנֵי מִרְמָה' זה אליעזר' שלא היה חסר לו המאזנים הנכונים, כי בזה גדלה מעלתו, שיהיו המאזנים שלו ממין החסידות. והראיה, כי אחר שהרגיש את הנגיעה, הלך בקצה האחרון לסבב, בכל ההשתדלות, לקיים מה שאמר לו אברהם. אלא, כל החסרון היה, מצד שהמאזנים היו: 'מֵאֲזַנֵי מִרְמָה', שהמחט היה לו הכרעה לצד אחד. ולכן שכח ש'אין ארור מתדבק בברוך' כמאמרם ז"ל.

ויש לנו מזה להבין: עד כמה צריך האדם לברר מדותיו שיהיה כל השיקול שלו אמיתי ומדויק, שגדולה סכנת הנגיעה, כי יכולה היא לגנוב ממנו את כל התורה כולה. ועוד גרוע מזה, אשר הגניבה הזאת לא תוכל להוודע לו לעולם, כי לא רק שהנגיעה לוקחת את תורתו אלא היא גם נותנת לו "תורה אחרת" ויכול להיות כך כל ימי חייו ולא ידע אשר באמת היתה לו "תורה אחרת" אשר בדה לו רצונו הפחות. וכל מה שהחזיק בחשבונותיו הצודקים לפי דעתו, התרחק ביותר ממרכז האמת, שהיא תורת ה'.

ולפי המבואר: שעיקר כונת נתינת התורה לאדם היתה לרפא את מדות נפשו, כמאמרם ז"ל: 'כלום קנאה יש בכסם?' נתברר כמו כן, שלא יכול האדם לחטוף מן התורה כל הבא בידו, כמו שהחילה לא יכול לקפוץ אל בית מרקחת לחטוף רפואה ולשתות, אלא, צריך לקביעת מחלתו רופא מומחה ורק על ידו יקח את התרופות על פי מחלתו. ואם יקח את הרפואה שלא לפי מחלתו, אלא, לפי מחלת חברו, לא רק שלא יועיל, אלא עוד יזיק לעצמו, כי מה שיפה לחברו יוכל להיות לו סם המות! ולכן צריך כל אחד לפי תכונתו ומדותיו ליקח את הרפואה המתאימה לו, כגון: בעל גאוה יטה לקצה השפלות והקמצן אל הנדיבות וכדומה ואם יחליף את אופן השמוש מכפי מדותיו או מפני נגיעותיו, תורה תהיה לו, אבל לא התורה התואמת למצבו באמת.

כבישת היצר או תיקון המידות?

"ויאמר ה' אלקי אדני אברקהם הקרה נא לפני היום ועשה חסד עם אדני אברקהם" (בראשית כד).

רמז

”וּלְבַנֵי הַפִּילִגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם”

כאשר נישאים עם פילגשים, שם ה' מפולג ומחולק

על הפסוק: ”וּלְבַנֵי הַפִּילִגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם” (בראשית כה) אומר רש”י: ”הַפִּילִגְשִׁים” – חסר כתיב, שלא היתה אלא, פלגש אחת, היא הגר – היא קטורה. ועדין קשה: אם היתה לאברהם רק פילגש אחת, מדוע נאמר: ”הַפִּילִגְשִׁים” עם ם׳ סופית בסוף המלה?

אומר על כך הגר”א: חז”ל אמרו: ’איש ואשה שכינה שרויה ביניהם’. אבל זה רק כאשר הם נשואין כדת משה וישראל ובכתובה. בנשואין לפילגש, שאינם בקדושין ובכתובה, אין השכינה שורה.

ומנין יודעים זאת? שכן באיש ובאשה מרומז שם ה’, ם׳ מאיש וה’ מאשה וו’ וה’ מכתובה הרי יחד שם ה’. אבל בפילגש, שאין אצלה כתובה, נמצא שם ה’ מחוסר כי חסרים בו האותיות ו’ וה’.

הדבר הזה נרמז במלה: ”הַפִּילִגְשִׁים” הכתובה בכתיב חסר ועם ם׳ בסופה. כאילו נאמר: פלג שם. לרמז לך: כי בנשואים עם ם׳ ”פִּילִגְשִׁים” שם ה’ נותר מפולג וחסר – והוא בבחינת פלג. ■

חכמה

”וַיִּשְׁתַּחוּ אַבְרָהָם לִפְנֵי עַם הָאָרֶץ”

מדוע השתחוה בפניהם אברהם?

אמר לו ה'נודע ביהודה': כשרוצים לחלוב בהמה, אין דרך אחרת, אלא להתכופף ולכרוע ברך לפניה... ומהיכן למדנו זאת? מאברהם, שגם בו נאמר: ”וַיִּשְׁתַּחוּ אַבְרָהָם לִפְנֵי עַם הָאָרֶץ” (בראשית כג). ■

מספרים על ה'נודע ביהודה' שהלך פעם עם גבאי העיר לאסוף כסף לדבר מצוה. כשהגיעו לביתו של עשיר אחד שהיה ידוע בעיר כקמצן, העיר הגבאי שאולי כדאי לדלג על ביתו של אדם זה שידוע בקמצנותו.

עלי הגיון

”וַתֵּמֵת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע”

למה נקראה קרית ארבע ולמה חברון? רבנו בחיי

שנקברו שם איש ואשתו: אדם וחווה, אברהם ושרה, יצחק ורבקה, יעקב ולאה. או, על ארבעת הגבורים: אחימן, ששי, תלמי ואביהם, שהיו דרים שם. או, על שם שהיתה מחלק שבטו של יהודה, שהיה הבן הרביעי.

ויתכן לומר עוד ”בְּקִרְיַת אַרְבַּע הוּא חֶבְרוֹן”, שהיא נקראת חברון על שם, שכל הקבור שם, נפשו מתחברת למעלה בעיר האלקים עם ארבע מחנות שכינה. ולא לחנם חמדוה אבות העולם, אלא שמשם זוכות הנשמות להתחבר לשרשן, שהוא כסא הכבוד. וזהו: ■ ”בְּקִרְיַת אַרְבַּע הוּא חֶבְרוֹן”.

הודיענו הכתוב: כי הצדקת הזאת מתה בארץ ישראל ונקברה בארץ ישראל. שהרי במיתתה כתיב: ”הוּא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן” (בראשית כג)

ובקבורתה כתיב בסוף הפרשה: ”וַאֲחֵרֵי כֵן קָבַר אַבְרָהָם אֶת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֶל מַעְרַת שָׂדֵה הַמְּכַפְלָה עַל פְּנֵי מְמָרָה הוּא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן” (בראשית כג). ובא ולימד על זכותה הגדול, כי מיתתה וקבורתה היו במקום אשר שם עתיד להיות בית אלקים ושם שער השמים.

ויקרא הכתוב לחברון: ”קִרְיַת אַרְבַּע” על שם ארבע זוגות

פרשת 'חיי שרה'

"וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה... שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה"

שרה אמנו - בת ק' כבת כ'. גם בגיל מאה עבדה את ד' כפי שהיתה בת כ'

הרה"ג שלמה ליונשטיין
מיוחד ל'גנזי המלך'

ואם כן נותרו שתיים עשרה וחצי שנים. יוצא שכל התביעה עליהם שלא נהגו כראוי במשך שתיים עשרה וחצי שנים - מתוך שבעים שנה. ואומר ה'חתם סופר': שרה אמנו היתה כמו כל הצדיקים, העושים כל מעשיהם לשם שמים. כיון שגם הלילות שלהם הם בחשבון של עבודת ד' ולכן "יודע ד' ימי תמימים" - כשם שהם תמימים, כך שנותיהם תמימות. ואכן חז"ל דורשים (מדרש תנחומא) את פרק "אֵשֶׁת חַיִל" (משלי לא) על שרה אמנו.

ושם נאמר: "וַתִּקַּם בְּעוֹד לַיְלָה", שגם בלילות נחשב שעבדה את ד' בפועל. ולפי זה יובנו דברי רבי עקיבא שבקש לעורר את תלמידיו שנמנמו בשעור: 'מה ראתה אסתר למלוך על מאה עשרים ושבע מדינות? אלא, תבוא אסתר, בת בתה של שרה אמנו שחיתה מאה ועשרים ושבע שנה ותמלוך על מאה ועשרים ושבע מדינות' (ב"ר נח ג).

וכיצד אמורים המתנממים להתעורר מדברים אלו?

אלה כך אמר להם רבי עקיבא: "שרה אמנו, גם בלילות לא ישנה ואילו אתם ישנים גם ביום!?"

"וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה... שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה" (בראשית כג א)

מדוע מסיים הפסוק ומדגיש "שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה" והלא כבר כתוב ברישא "וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה"?

לכן אומר רש"י: 'לכך נכתב שנה בכל כלל וכלל, לומר לך שכל אחד נדרש לעצמו: בת ק' כבת כ' לחטא, מה בת כ' לא חטאה, שהרי אינה בת עונשין, אף בת ק' בלא חטא. ובת כ' כבת ז' ליופי'.

אומר ה'חתם סופר': אדם בגיל מאה רוצה בכל מאדו לעבוד את ד' כי היצר בקרבו הולך וגווע והוא גם חש שהוא

אומר ה'חתם סופר': אדם צדיק, כאשר שוכב לישון, הוא ישן לשם שמים. כיון שבבקר הוא צריך ללכת ולהתפלל וללמוד, לשם כך עליו לאגור כח בשנתו. לכן שעות השינה נחשבות לשעות של עבודת ד'.

אדם ההולך לעבודה לאחר התפילה - עולות לו שעות העבודה כמנין שעות עבודת ד', כיון שלולב עולה כסף וגם

צרכי שבת עולים והמזון שנרכש אף הוא נועד לצורך עבודת ד'.. יוצא שבכל שעות היממה שרוי הצדיק בעבודת ד', למרות שבפועל יצא לו ללמוד שעות ספורות בלבד.

וכנגדו, הרשע, כשהוא עולה על משכבו הרי זה כדי לאגור כח למעשיו הרעים ובאכילתו - אוגר כח לרשעותו. והגם שבפועל היה טרוד בעשיית מעשיו הרעים רק בחלק משעות היום, מכל מקום נחשבות כל שעות היממה לזמן של חטא ועבירה.

האדם הבינוני עולה על משכבו כדי לקום בבקר לתפילה. למעשה גבר עליו יצרו ולא השכים קום, אך מכל מקום שנתו היתה לשם שמים, כי כשעלה על משכבו היו כונותיו טובות ורצויות ולכן מגיע לו שכר על כך. וכך שאר פעולותיו על זו הדרך...

אומר יצחק אבינו: הם מתכוננים לטוב ולמעשה לא תמיד עולה הדבר בידם. אם נעשה חשבון, הרי שעד גיל עשרים אינך מעניש. מתוך מה שנשאר, האדם ישן לשם שמים עשרים וחמש שנה. תפילה, אכילה ובית הכסא - אף הם לשם שמים

"וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים" (כג א)

אומר המדרש: "יודע ד' ימי תמימים" (תהילים לו יח), כשם שהם תמימים כך שנותיהם תמימות.

הגמרא (שבת פט:) מספרת: 'לעתיד לבא יאמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם: "בניך חטאו לי!" אמר לפניו: "רבוננו של עולם ימחו על קדושת שמך!" (הואיל שחטאו. ויתקדש שמך בעולם כשתעשה דין בעוברין על דבריך) אמר: אימר ליה ליעקב דהוה ליה צער גידול בנים אפשר דבעי רחמי עלייהו? אמר ליה: "בניך חטאו" אמר לפניו: "רבוננו של עולם ימחו על קדושת שמך" אמר: "לא בסבי טעמא ולא בדרדקי עצה" אמר לו ליצחק: "בניך חטאו לי" אמר לפניו: "רבוננו של עולם בני ולא בניך? בשעה שהקדימו לפניך "נַעֲשֶׂה" ל"נִשְׁמַע" קראת להם "בְּנֵי בְּכָרִי יִשְׂרָאֵל" (שהיה גלוי לפניך שהן עתידין לומר לפניך בסיני: "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע" (שמות כד), לקבל עולך, מאהבה כבנים) עכשיו, בני ולא בניך? ועוד, כמה חטאו? כמה שנותיו של אדם? שבעים שנה! דל עשרין דלא ענשת עלייהו, (שכן מצינו בדור המדבר שלא ענש הקדוש ברוך הוא אלא מעשרים שנה ומעלה) פשו להו חמשין. דל עשרין וחמשה דלילותא, פשו להו עשרין וחמשה. דל תרתי סרי ופלגא דצלויי ומיכל ודבית הכסא, פשו להו תרתי סרי ופלגא. אם אתה סובל את כולם, מוטב. ואם לאו? פלגא עלי ופלגא עליך. ואם תמצא לומר כולם עלי? הא, קריבית נפשי קמך!"

לכאורה החשבון אינו נכון, כי אם הזמן הנותר הוא שתיים עשרה וחצי שנים, אם כן, אז הטענה נגד האדם היא על שתיים עשרה וחצי שנים מתוך שתיים עשרה וחצי שנים ולא שתיים עשרה וחצי שנים, מתוך שבעים?

מעשי גדולים

"לא אדני שמעני"

לפני מתן תורה הוציאו בעבור קבר ממון רב. לאחר מתן תורה אחזקת תורה חשובה יותר

עפרון אומר לאברהם אבינו: "לא אדני שמעני" דהיינו: אל תשמע לי! שהרי; "נתתיה (לך, רק) לעיני בני עמי", כלומר: בכלל לא התכונתי, אבל לא היה לי נעים לסרב לפני כל בני עמי...

אומר ה'סטייפלער': אברהם אבינו שילם סכום הגדול פי שמונים (!) מהשווי האמיתי של השדה.

בספר 'שמושה של תורה' מספר מרן הרב שך זצ"ל: על יהודי שחי באמריקה והיה נוהג לסייע כספית לאחיו שגר בליטא.

האח היה נוהג לחלק את הכסף לצדקה למרות שמצבו הכלכלי לא היה שפיר. יום אחד נפטרה אשתו של האח באמריקה ובני המשפחה רצו לקברה בארץ ישראל, מבצע שעלותו בימים ההם היתה גבוהה מאד, עקב השמוש בתחבורה ימית. האח בליטא בא לפני הגאון ר' אהרן קוטלר זצ"ל בשאלה האם לא כדאי לחלק את הכסף לצדקה ולקבור את האשה באמריקה.

הסכים הגאון ר' אהרן קוטלר לדברי האח, אך אמר שצריך הסכמה מה'חפץ חיים' ומגאון רבי חיים עוזר.

הגאון ר' אהרן קוטלר בקש מהרב שך לנסוע לראדין ולבקש מה'חפץ חיים' להורות בכתב שיתנו את הכסף להחזקת תורה ולא עבור הקבר בארץ. היתה זו הפעם היחידה שהרב שך זצ"ל ראה את ה'חפץ חיים'.

הרב שך נסע כל הלילה ברכבת והגיע לביתו של ה'חפץ חיים' בבקר לאחר תפילת שחרית.

ה'חפץ חיים' קרא את כתב היד של הרב שך אודות הענין הנ"ל ואמר: "ממילא לא ישמעו לי"...

חתנו של ה'חפץ חיים' הציע לרב שך להמתין זמן מה, אולי ישנה ה'חפץ חיים' את החלטתו ויסכים להעלות על הכתב את דעתו.

לאחר כמה שעות פגש שנית את ה'חפץ חיים' ואז אמר לו ה'חפץ חיים': "האמת היא שאברהם אבינו הוציא ארבע מאות שקל כסף לקבורת שרה. רואים שבעבור קבר מותר להוציא ממון רב. אך אין להוכיח ממקרה שהיה לפני מתן תורה, למקרה לאחר מתן תורה".

סיים ה'חפץ חיים' את דבריו: לאחר מתן תורה - אין לך דבר חשוב יותר מאחזקת תורה. אך שוב הוסיף, כי מאחר ולא ישמעו לו, לא יכתוב זאת...

מרן הרב שך כותב בספרו 'אבי עזרי' ששמע במפורש מפי ה'חפץ חיים': שלמוד התורה וחזוקה הוא הדבר החשוב ביותר.

חזר הרב שך ללא מכתב מה'חפץ חיים', אך הביא מכתב מרבי חיים עוזר ואכן מה שאמר ה'חפץ חיים' התקיים: המשפחה לא שמעה לדעת גדולי הדור והוציאה הון עתק לקבורה בארץ ישראל. ■

נורמלי, כלומר ללא מגבלות העולם הזה... הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם" (בראשית כד).

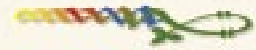
דהיינו: אין טבע! ומה שאנו מתנהגים לפי הטבע, זה מפני שד' רוצה, אך אם זה לא יעזור לפי הטבע - 'ד' אלקי השמים" הוא ישלח מלאכו לפניך ואז; "ולקחת אשה לבני משם"...

ולכן אמר אברהם אליעזר: "ד' אלקי השמים ואלקי הארץ" ותשבע לי. שאל אליעזר: "אולי לא תאכה האשה לקחת אחרי...?" (בראשית כד).

ענה לו אברהם: אז 'ד' אלקי השמים..

קרוב יותר מאי פעם לעולם הבא... אך כבר קשה ללכת לבית הכנסת, רגליו אינן נשמעות לו כבעבר... לעומתו אדם בגיל עשרים יכול לעבוד את ד' כיון שכחותיו עמו - אך יצר הרע מפריע!

שרה אמנו - 'בת ק' כבת כ', גם בגיל מאה עבדה את ד' כמו שהיתה בת כ'. ואת כל זה היא עשתה כמו בת ז', שאינה חשה בכבוד האיברים.

"ואשביעך בד' אלקי השמים ואלקי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הפנעני" (בראשית כד ג)

בפסוק ז' אומר לו אברהם: "ד' אלקי השמים.. הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם" (בראשית כד ז).

בפסוק ג' נאמר: "ד' אלקי השמים ואלקי הארץ" ואילו פסוק ז' נאמר: "ד' אלקי השמים" בלבד. מדוע?

אומר רש"י: 'כשבאתי מארץ מולדתי ד' היה רק - אלקי השמים. ועתה משפרסמתי אותך, ד' הוא גם - אלקי הארץ'.

אומר ה'חתם סופר': 'אשר נתן לנו תורת אמת וחי עולם נתן בתוכנו'. למה הכוונה?

מעט אור דוחה הרבה מן החושך. התורה שקבלנו בהר סיני היא האמת, העולם הוא עולם השקר. עם מעט תורה אפשר לגרש הרבה מהחושך. בכח התורה, לבטל את כח העולם הזה וטבעיו. אם כן אין כל פלא שאירעה קריעת ים סוף, כי ה'טבע' הוא עבור אנשים רגילים, אבל לאנשי התורה אין עסק עם העולם הזה.

וכך כתב ה'חתם סופר': התורה אמת והעולם שקר. וכמו שגר קטן דוחה הרבה מן החושך, מעט אמת דוחה כל השקר ואין העולם וטבעיו וכל מהלכיו עומדים לפני התורה ולכן אין שום פלא בקריעת ים סוף וראוי ומחויב הוא. וכל הטבעים הנוהגים באנשי התורה הוא נס.

כלומר: אם הטבע שולט על אנשי התורה - זה הנס! אלא, ד' רוצה בקיום העולם ומה שבעלי התורה אוכלים מאכלים גשמיים להשביע רעבונם, הוא שלא בטבע!

וזאת הכוונה; 'אשר נתן לנו תורת אמת' ובכל זאת; 'חיי עולם נטע בתוכנו' וזה החדוש - שצריך להתנהג לפי העולם.

כלומר: לעתים מתנהגים באופן לא

גנזי המלך דברים הטעונים גניזהגנזי המלך דברים הטעונים גניזה

"וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֶעֱבַד אֹלֵי לֹא תֵאבְדָה הָאִשָּׁה לְלַכַּת אַחֲרַי"

2 >>> המשך מעמ' 2

אל יאמין אדם בשכלו

למדנו מכלל זה: עד כמה אין לאדם לסמוך על עצמו ועל שכלו כלל וכלל. וכמאמר הכתוב: **"נֶאֱלַ בִּינְתָהּ אֵל תִּשְׁעֶן"** (משלי ג ה).

וביאר הגר"א ז"ל: שלא תאמר: אבטח בה'!.. אך אני מחויב לעשות ולהשען, גם על שכלי! ולכן אמר: **"אֵל תִּשְׁעֶן"** - אפילו בתורת משענת, על שכלך. ■

כינוה חז"ל במאמר הכתוב: **"אֲשֶׁר הֵלֵךְ חֲשָׁכִים"**.

ועל כך, מצא לנכון, לסלק את עצמו לגמרי מן הנגיעה ועשה הסימנים והתפלל: **"ה' אֱלֹהֵי אֲדֹנָי אֲבָרְקֶם הִקְרָה נָא לְפָנַי הַיּוֹם וְעֲשֵׂה חֶסֶד עִם אֲדֹנָי אֲבָרְקֶם"** (בראשית כד) שבזה, יצא לשים ב'ה' **מִבְּטָחוֹ** (ירמיה יז) ובכך הוא מושלל משכל האדם. ועל זה אמרו: **"יִבְטַח בְּשֵׁם ה' וְיִשְׁעֶן בְּאֱלֹהָיו"** (ישעיה נ).

אברת, שאינך מתדבק בברוך. וע"כ, כשמצא אליעזר את עצמו, כי שכלו עומד תחת השפעת הנגיעה שמטלת לו ספיקות, למען יטה הענין לטובתו, כמו שדרשו: **"אֹלֵי לֹא תֵאבְדָה הָאִשָּׁה לְלַכַּת אַחֲרַי"** אלי, כתיב'.

הרגיש, כי אי אפשר לסמוך על בינתו, לפי השקפת דעתו, כי בשום אופן לא יראה את האמת לאשורו ומבוכה זו, מבוכת השכל והמדות, שהיתה אז אצלו,

רפואה שלמה והצלחה לחלפו בו אסתר	רפואה שלמה לכל משפחתו של אריאל בן אסתר	לעלוי נשמת הצדיק אברהם בן יצחק ז"ל זיווג הגון והצלחה ליצחק בן נעמי	יעמדו על הברכה	
ברכה והצלחה למאיר בן חנה	בריאות איתנה לקלאודיו מרדכי בן אסתר	ברכות לג'יוספה יוסף בן ויטוריה		ברכות למשפחתו של מבורך בן סטורי
בריאות ופרנסה טובה לעמרם בן אויזה ויוסי יוסף בן חנה	פרנסה טובה ובשפע לשלום מינו בן שרה	רפואה שלמה למסעודה בת ליוזה		זיווג הגון לגבריאל בן ליוזה

ל'חיות ב'אמת'

הרב

אמנון יצחק שליט"א

ביום ראשון כח' בחשוון 19/11/06

השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:00

דמי כניסה 10 ש"ח

קדית אתא

מתנ"ס אודיטוריום רח' הפלצ"ח 11

ההרצאות מאובטחות

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר"

WWW.SHOFAR.NET

הכונו למעמד הבא באצטדיון רמת גן!

כל הממלא הוראת קבע זו על סך \$82 זכאי לשני כרטיסים
חינם לאירוע הבא בנוסף לכל ההטבות המפורטות כאן

להרויח בגדול!

\$28
מכספי מעשר

**בתוכנית
'כח כפלים'**

חינם!

טיול לאתרים בצפון

חינם!

סוף שבוע ששי שבת

ותקבלו:

חינם!

קלטות וידאו, CD, טייפ, ספרים

חינם!

מנוי שנתי ל'גנזי המלך'

חינם!

מנוי שנתי לעתון 'ארבע כנפות'

הוראה לחיוב חשבון לתוכנית "כח כפלים" למשך שנה מינימום

תאריך

לכבוד בנק _____ כתובת הבנק _____ מס' הסניף _____
 1. אני/ו הח"מ שם בעל/י החשבון _____ משפחה _____ מס' זהות / ח.פ. _____
 רח' _____ מס' _____ עיר _____ מיקוד _____ טל. בבית _____ פלאפון _____

קוד מסלקה		סוג חשבון		מס' חשבון בבנק				
בנק	סניף							
קוד מוסד		2	3	9	2	אסמכתא / מס' מזרה של הלקוח בחברה		

נתונים: לכם בזה הוראה לחיוב חשבון/נו הני"ל בסניפכם, בגין תרומתי ל"שופר" בסכומים ובמועדים שיומציאו לכם מידי פעם בפעם באמצעי מנטקי, או רשימות ע"י "שופר" כמפורט מטה ב"פרטי ההרשאה".
 2. ידוע לי/לנו כי: א. הוראה זו ניתנת לבטול ע"י הודעה מנוי/ממני/מאתנו בכתב לבנק ול"שופר" שתכנס לתוקף יום עסקים אחד לאחר מתן ההודעה בבנק וכן ניתנת לבטול ע"י הוראת כל דין. ב. אהיה/נהיה
 רשאי/ים לבטל מראש חיוב מסוים ובלבד, שהודעה על כך תימסר על ידי/נו לבנק בכתב, לפחות יום עסקים אחד לפני מועד החיוב. ג. אהיה/נהיה רשאי/ים לבטל חיוב, לא יותר מתשעים ימים ממועד החיוב,
 אם אוכיח/נוכיח לבנק, כי החיוב אינו תואם את המועדים או הסכומים שנקבעו בכתב ההרשאה, אם נקבעו (3) ידוע לי/נו כי הפרטים שצויינו בכתב ההרשאה ומילויים, הם נושאים שעלינו להסדיר את
 המוטב. (4) ידוע לי/נו כי סכומי החיוב עפ"י ההרשאה זו, יופיעו בדפי החשבון וכי לא תישלח לי/נו ע"י הבנק הודעה מיוחדת בגין חיובים אלה. (5) הבנק יפעל בהתאם להוראות בכתב ההרשאה זה, כל עוד מצב
 החשבון יאפשר זאת, וכל עוד לא תהיה מניעה חוקית או אחרת לביצוען. (6) הבנק רשאי להוציאני/נו מן ההסדר המפורט בכתב ההרשאה זה, אם תהיה לו סבה סבירה לכך, ויודיע לי/נו על כך מיד לאחר קבלת
 החלטתו, תוך ציון הסיבה. (7) נא לאשר ל"שופר" בספח המחובר לזה, קבלת הוראות אלו ממני/מאתנו.

פרטי ההרשאה:

1. סכום החיוב ומועדו, יקבעו מעת לעת ע"י "שופר" עפ"י (התקורות לקביעתם):

2. ברטי החיוב: [סמן] **במשבצת המתאימה**

\$28 זכאות ליחיד

\$56 זכאות לזוג

לחייב בתאריך:

20 לחודש 30 לחודש

"שופר" ארגון להפצת יהדות מתחייב בזאת שלא למשוך מעבר לסכומים המגיעים לו.

חתימת בעל/י החשבון

תורם נכבד, שים לב: הוראה לחיוב חשבון זו אמורה להגיע לבנק דרך "שופר" עליך לשלוח את הטופס ל"שופר" ת.ד. 2711 בני ברק, טל: 03-6777779

חדש! חדש! חדש!

שופר ניוזטל'

054-6777778

050-8007779 057-3777779

9. סיפורים שהצליחו

10. פספוסים

11. הורדות סלולריות

12. חנות קול שופר

5. ברכות

6. טלצ'ט

7. חדשות

8. קלטות

1. אמרות יומיות

2. מועדי הרצאות

3. הרצאות בשידור חי וחוזר

4. שיעורים שבועיים

מהיום: הרב אמנון יצחק איתך בכל הקום ובכל זמן